

Aktualiosios Informacijos

Kaina 20 Rfš.

1

Speciali
aida

21/278

No.

Seedorf, 1946 m

gegužės mėn. 5 d. Sekmadienis.

D. MICKALTE-MITKIENĖ

MOTINAI

Tiktai tavo motute, tik tavo vienos
Neužmiršiu žvaigždėtų akių.
Tau nebuvo nakties, tau nebuvo dienos,
Tu dėl kūdikio miego sapnų rytdienos
Ir džiaugėsi ir liūdėjai sykiu.

Aš užmiršt negaliu tavo žodžiai šventi,
Kai sakei: žemėj klaidūs keliai...
Ir būdavo, rodos, bedugnėn krinti,
Tu lyg Angelas Sargas staiga sušvinti
Savo meilės karštais spinduliais.

Buvo dienos - lyg stirmos gintoj pašilėj -
Jas pavyt ir geidžiu ir bijau...
Buvo mėnuo gegužis ir medžiai žali,
Juodas kartas paskendo gelsvame smėly...
Aš į tyrus tremtin išėjau...

rių žmonių jėgas. O ką bekalbėti apie sengalvėles, kurios žiloms senatvės die-
noms tūkstančius kilometrų turėjo atklysti į svetimą šalį.

Ne visų motinos yra kartu su mumis. Už Pomeranijos girių, už Rytprūsių lau-
kų ne viena motina be savo dukters ar sūnaus neša kartaus gyvenimo dienas.
Šias motinas šiandien mes labiausiai atsimename ir pagodojame. Gal būt šią
dieną tėvynėje pasilikusi motina, išėjusi už namų kampo, žiūri į mėlynų plo-
tų tolius, savo sugrūmždusiose skausmo mintyse laukdama to, kurs atneštų jai
nuraminimą ir pagūdą. Ji atmena, kad buvo pavasariai, kada ją sveikindavo ir
bučiuodavo gerieji vaikai. O dabar... Jie slapstosi Lietuvos niškuose arba
gyvenimo nublokšti į svetimą kraštą. Alsus sopulys suspaudžia išvargusią
motinos krūtinę. Ji pakelia savo akis į platų dangų, prijuostės kraštu nu-
braukia ašaras ir rankoje sugniaužia Nukryžiuotojo kančios simbolį. Tai vi-
sa jos pagūda ir viltis.

Šią motinos minėjimo dieną mes labiau nei kitados jaučiame, kad pasaulyje
yra tik vienintelis žmogus, vienintelė širdis, kurios niekas negali pakeisti
arba pavaduoti. Tai yra motina. Kad ir kažin kaip toli mes būtumėm nuo moti-
nų, savo širdimis visuomet esame su jomis. Tremtinio kelyje kartais palūžta-
me, bet ir vėl keliames, prieš akis turėdami brangiosios motinos atminimą.
Jis dažnai kaip gražus paveikslas šviečia mūsų mintyse. Daug ką pamiršome
klaikiame gyvenimo kely, o gerosios motinos akys glūdi giliausiose šėlos
gelmėse. Šio motinos akių balso mes dažnai paklausome.

Šią dieną mes nulenkiame galvas prieš tuos šimtus motinų kapų, kurie karo
audros ir pokarinio gyvenimo dienomis išdygo tėvynėje ir svetimjo krašto
laukuose. Pilki motinų kapai ir kryžiai tegul išamonia mus, koks beprasmis
ir žiaurus yra karas. Ant karo griūvėsių didžiame savo gyvenimo kelyje su-
klupusi vaitoja žmonija. Mes norime matyti gražesnę ir tobulesnę pasaulį. Jo
atgimimą atneš kilni ir pasiaukojusi motina, nes niekas kitas neturi tokios
gilios ir paslaptinai veikiančios galios.

Šią motinos dieną ir sunkią pasaulio sugriuvimo valandą mes, motiniško-
sios meilės gaubiami, laukiame šviesesnių pasaulio ir savo ateities dienų.

P.K.

Motinos diena...

Tėviškė, pirkia ir kryžius.

Aplinkui žydi kaimų laukai. Pievose,
kalnų atšlaitėse, balto beržo suloje
pabudo pavasaris. Jo aidai skamba
danguje ir žemėje. Jo žydėjime mes
žinojome vieną žodį, vieną vardą, gra-
žiausią iš visų vardų - Motina. Gra-
žiausią pavasario mėnesį nešėme jai
gėlių puokštes, išbučiuodavome jos
veidą ir rankas. Ruošėme jai minėji-
mus. Tai buvo tėvynėje laisvės die-
nomis.

Šiandieną mes toli nuo tėvynės,
be savo namų, be kampo, kenčiame sun-
kią ir skaudžią tremtinio dalį. Tie,
kurių motinos yra kartu su mumis, šią
mielą minėjimo dieną, reikšdami moti-
nai didžiausią pagarbą, bučiuoja ją,
giliai užjausdami ją jos sunkiame
tremtinės kelyje. Svetima duona, neži-
nomas rytojus dažnai pakerta ir stip-

Pasirūdėjimas

Tą dieną mūsų įstaigoje buvo didelė šventė: senasis direktorius buvo paskirtas į aukštesnę tarnybą, o naujasis paėmė iš mūsų tarpo. Mums tas paskirtas nebuvo staigmena. Niekas jam to nepavydėjo, nes, jau kuris laikas jam buvo pavadama stambieji užpirkiniai, sutarčių sąlygų tyrimai ir kiti svarbūs uždaviniai. Ir, jeigu ten vieton būtų buvęs paskirtas kas nors kitas, apie šventę nebūtų nė kalbos.

Perdavęs savo skyrių kitam ir, atlikęs įstaigos formulumus, jis paprašė mus visus susirinkti į didžiąją salę. Mes buvome tuo nustebinti ir kiekvienas savaip šį jo pakvietimą aiškinome.

Jis prabilo lieknas ir rarus, kaip visada, tyliai permetė akimis salę, lyg norėdamas įsitikinti, ar ko netrūksta, ar gal paieškoti, nuo ko pradėti.

Gal jums, mielos bendradarbių ir mieli bendradarbiai, neįprasta, kad naujas viršininkas jus dar kartą kviestųsi po to, kai jau vieną sykį buvote susirinkę atsisveikinti su senuoju. Ilgai aš jūsų nevarginsiu. Apie tai, kaip dirbsime! bus laiko vėliau pakalbėti. Aš šiandieną norėjau tik padėkoti—čia jis stabterėjo, lyg ieškodamas žodžių, o daugumas mūsų pakėlė galvas.

—Aš norėjau tik padėkoti savo motinai. Jūs visi žinote, kad šitoje įstaigoje aš pradėjau nuo sekretoriaus, ir direktorius tada man atrodė, kaip Viešpats Dievas anapus debesų. Bet, kai mano kelias buvo apspręstas, buvau tik dešimt ties motų berniukas. Tuo metu sunkiai susirgo mano motina. Aš ją labai mylėjau ir, jeigu būčiau galėjęs jos kančias palengvinti, būčiau ir kažin ką padaręs. Kartą pamačiau berną valgant didelės gražias kriaušes. Mūsų sode tebuvo obuoliai ir tie daugiausia vėlyvieji. Man dingterėjo, kad nuo kriaušių ir motinai lengviau pasidarytų. Paklausiau, iš kur jis jų gavo.

Nerami buvo diena. Kelis kartus buvau nubėgęs iki dvaro sodo, susiradau nurodytą spragą ir įsižiūrėjau medžius, ant kurių geltonavo kriaušės. Sutemus išsirengiau į žygį ir rytą atnešiau motinai krepšelį gražiausių kriaušių. Motina, jas pamačiusi, nusišypsojo, paskui tyliai palenkė mano galvutę prieš savęs ir pabučiavo. Kitokio atpildo už iškentėtą baimę aš ir nenorėjau. Bet, jinevalgė jų. Paėmė vieną kriaušę į rankas, pavertė ir padėjo atgal, paklausdama: —Iš kur tu jų tokių gavai? Ar atnešė kas? — aš tylėjau. —Pasakyk, nes aš vistiek negalėsiu valgyti, kol nepasakysi. Aš stovėjau šalia lovos, žiūrėdamas į sunkiai kvėpuojančią ir su vargu žodį ištariančią motiną. Jutau, kad iš mano akių pradeda risti ašaros, bet lūpų praverti negalėjau. Tada motina paėmė mane už rankos ir palenkė prieš savęs. —Sakyk, tu buvai šianakt dvaro sode. Juk taip. Aš žinau, kad tokių kriaušių niekur kitur nėra, ir ponai jų nepardavinėja. — Ji kalbėjo, sulaukydama kvapą ir laikė mano ranką savo iš karščio degančioje rankoje. Aš benešlaikiau, suklupau prie lovos ir balsu pravirkau. Bet motina liepė keltis, nunešti ponui kriaušes, papasakoti, kaip jas paėmiau ir atsiprašyti.

Ar reikia jums papasakoti tą kančią, kurią iškentėjau, kol, nėkieno nevėdamas, peržengiau dvaro slenkstį. Pono nebuvo namie. Radau tik ponią, seną, žilą. Iš pradžių ji mane subarė, bet, kai pasakiau, kad norėjau parnešti sergančiai motinai, ji pati panorė ją pamatyti. Ji liepė paimti krepšelį ir abu sugrižom pas motiną. Motina labai nusiminė, kai pamatė kartu ateinančią ir ponią. Bet ponias pasilenkė, tyliai pabučiavo motiną į kaktą ir pasakė: —Gerai darai, dukra, verta, kad tokios motinos vaikai dideliais žmonėmis išaugtų. —Aš stovėjau šalia ir negalėjau sulaukyti ašarų. Kol motina su ponija kalbėjosi, aš tyliai daug daug kartų, kartočiau, kad niekada, niekada negarbingai nebepasielgiu.

Po to augsau, mokiausi. Augo ir mano pameigos ir darbai, bet šitas prižadamas liko toks pat gyvas ir tvirtas, kaip anuomet. Kai ateina didelė pagunda, aš tuojau pat pajuntu savo ranką karščiu degančioj motinos rankoj, ir ji nebegali pakilti negarbingam darbui.

Direktorius pabaigė. Mes visi sėdėjome tylūs ir galvas žemai nuleidę. Tik jis vienas lengvai šypsojosi ir atrodė, kad mūsų sumišimo nepastebi.

Motinos dienos minėjimo koncertas

Šiandien 18 val. didžiojoje salėje įvykstančio koncerto programą atliks: p. Taurienė ir Kauno D. Teatro bendradarbis p. Kaributas, skautai deklamatoriai, "Aušrinės" choras, diriguojant Mykolui Liuberskiui, ir Vilniaus operos solistė Juzė Augaitytė, akompanuojant Valiui Dvarionui. Paskaitą skaitys adv. E. Reisonienė, o savo kūrybos rašytojas Jurgis Jankus.

Leidžia ir redaguoja L. T. B. Komiteto Spaudos Sekcija. Pren. kaina mėn. Rm. 57